

Innst. S. nr. 75

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument nr. 8:122 (2001-2002)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ola D. Gløtvold og Inger S. Enger om å styrke dyrevernet gjennom sterkere folkevalgt deltakelse og medansvar der det oppstår konflikt på grunn av skader og tap forvoldt av fredede rovdyr

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen snarest iverksette ordningen med dyreetiske tiltak slik de er beskrevet i forslaget med bl.a. anledning til opprettelse av kommunale og fylkeskommunale nemnder for dyreetikk i rovdysaker i kommuner og fylker der dette er aktuelt.
2. Der miljøvernministeren går imot dyrevernets begjæring om uttak av skadegjørende rovvilt, må staten ved Miljøverndepartementet stille økonomiske ressurser til rådighet slik at forebygging og avbøtende tiltak sikrer beitende bufe mot skader og pine."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frøde Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og Inger Stokstad,

og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, viser til Dokument nr. 8:122 (2001-2002) om å styrke dyrevernet gjennom sterkere folkevalgt deltakelse og medansvar der det oppstår konflikt på grunn av skader og tap forvoldt av fredede rovdyr.

Komiteen er kjent med konfliktnivået mellom beitende bufe og rovdyrangrep, og den belastningen dette medfører for dyreeiere. Komiteen viser til at Regjeringen om kort tid vil legge frem en stortingsmelding om dyrehold og dyrevelferd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til at Regjeringen også vil legge fram en melding om gjennomgang av rovviltpolitikken i 2003.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener at spørsmål om organisering og forenkling av regelverk, rovdyrforvaltningen til folkevalgte organer på kommunalt nivå og økonomiske spørsmål må sees i sammenheng med de varslede meldingene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til brev fra miljøvernministeren, datert 29. oktober 2002, der det fremgår at spørsmål som angår dyrevernet på innmark og i utmark vil bli behandlet i den varslede stortingsmeldingen om dyrehold og dyrevernet, mens erfaringene med ulike forsøk med delegering av myndighet med sikte på å oppnå en effektiv organisering som ivaretar de ulike sidene i rovviltpolitikken vil bli drøftet i den varslede meldingen om rovviltpolitikken.

Flertallet slutter seg til dette, og forutsetter at stortingsmeldingene vil gi Stortinget et godt grunnlag for å drøfte aktuelle spørsmål som berører dyrevernet og rovvilt. Flertallet mener at en diskusjon om de

spørsmål som reises i forslaget hører mer naturlig hjemme i behandlingen av disse to meldingene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet forutsetter at den varslede meldingen om dyrehold og dyrevelferd blir behandlet før beitesesongen 2003, og at endringer i regelverk og organisering blir gjort gjeldende før beitesesongen tar til.

Disse medlemmer viser også til behandlingen av Dokument nr. 8:18 (2000-2001), jf. Innst. S. nr. 110 (2001-2002), der det ble vedtatt å få en ny stortingsmelding om rovdyrforvaltning, senest innen utgangen av 2003.

Disse medlemmer viser til brev fra statsråden av 29. oktober 2002, der det fremgår at meldingen kommer som vedtatt av Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil påpeke at Regjeringens forslag i statsbudsjettet om kutt i forebyggende tiltak er svært negativt, og virker ikke positivt inn på den vanskelige situasjonen som vi nå har i flere distrikter i landet der konfliktnivået er høyt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet finner det hensiktsmessig at de temaer som er tatt opp i Dokument nr. 8:122 (2001-2002) vurderes mer inngå-

ende i forbindelse med stortingsmeldinga om dyrehold og dyrevern. Det må imidlertid sterkt poengteres at denne meldinga blir behandla før beitesesongen starter.

Dette medlem viser videre til stortingsmelding om rovdyrforvaltningen som også skal legges fram i 2003. Denne meldinga omtales i brevet fra miljøvernministeren, datert 29. oktober 2002. I brevet omtales meldinga som:

"... en stortingsmelding om bevaring av rovvilt i norsk natur."

Dette medlem finner denne formuleringen foruroligende og forutsetter at arbeidet med meldinga får et breiere perspektiv enn ovennevnte sitat tyder på.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til dokumentet og til det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:122 (2001-2002) - forslag fra stortingsrepresentantene Ola D. Gløtvold og Inger S. Enger om å styrke dyrevernet gjennom sterkere folkevalgt deltakelse og medansvar der det oppstår konflikt på grunn av skader og tap forvoldt av fredede rovdyr - vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. desember 2002

Hallgeir H. Langeland
fung. leder

Øyvind Korsberg
ordfører

Øyvind Vaksdal
sekretær

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 29. oktober 2002

Dokument nr 8:122 (2001-2002) om rovvilt

Det vises til Energi- og miljøkomiteens brev av 2. oktober 2002, der komiteen oversender til departementet for uttalelse Dokument nr 8:122 (2001-2002) om å styrke dyrevernet gjennom sterkere folkevalgt deltagelse og medansvar der det oppstår konflikt på grunn av skader og tap forvoldt av fredede rovdyr.

Regjeringen vil om kort tid legge frem en stortingsmelding om dyrehold og dyrevelferd. Spørsmål som berører dyrevernet på innmark og i utmark vil bli behandlet i denne meldingen. Videre vil Regjeringen innen utgangen av 2003 legge fram en stortingsmelding om bevaring av rovvilt i norsk natur. Erfaringene med ulike forsøk med delegering av myndighet vil bli drøftet i denne meldingen med sikte på å oppnå en effektiv organisering som ivaretar de ulike sidene i rovviltpolitikken. Jeg forutsetter at stortingsmeldingene vil gi Stortinget et godt grunnlag for å drøfte aktuelle spørsmål som berører dyrevernet og rovvilt, og mener at en diskusjon om de spørsmål som reises i forslaget hører mer naturlig hjemme i behandlingen av disse to meldingene.

Etter dagens erstatningsregelverk har dyreeier plikt til å tilkalle Statens naturoppsyn (SNO) når det oppdages skader som kan skyldes rovviltarter som gir rett til erstatninger (jerv, bjørn, ulv, gaupe og kongeørn). Det er likevel bare vel 11% av de årlige utbetalte erstatningene som har status som dokumentert, antatt, eller usikkert tap grunnet rovvilt som gir rett til erstatning (til sammen 3.435 dyr i 2001). De resterende snaut 89% av erstatningsutbetalingene (til sammen 26.456 dyr i 2001) skjer med bakgrunn i skjønnsmessig sannsynliggjort tap med utgangspunkt i andre rovvilttap som gir rett til erstatning i samme beiteområde, antatt rovviltforekomst i området etc. Fylkesmannen i berørte fylker utfører her et omfattende arbeid med en nøye vurdering av hver enkelt søknad fra de dyreeiere som har meldt inn rovvilttap, og det er uklart på hvilket grunnlag forslagsstillerne kan hevde at "*det reelle tallet for rovvilt drept fe er om lag 50.000 dyr*".

Det stilles særlige krav til forvaltningen av arter som har så små bestander som vi i Norge i dag har for jerv, bjørn og ulv. Artene vil ikke tåle høye, årlige uttak uten at bestandenes overlevelse blir truet. Derfor er det nødvendig å ha nasjonal kontroll med det totale bestandsnivået av den enkelte art, og forvaltningen må ha nødvendig kompetanse om biologi, bestandsdynamikk, effekter av beskatningsregimer etc.

Miljøforvaltningen legger videre betydelig vekt på gode bestandsregistreringer av rovdirene, og ansvaret for denne registreringen er lagt til forskningsmiljøene. Det er også bygget opp et omfattende system med ca.

260 lokale rovviltkontakter i de fleste kommuner i regi av SNO, som har ansvaret for skadedokumentasjon for bufe og tamrein. Til sammen gir dette et grunnlag for å vurdere uttak som kan redusere skader og konflikter - uten at bestandenes overlevelse trues.

Skadefelling av bjørn, ulv og jerv kan skje etter viltlovens § 12. Med utgangspunkt i NINAs oppdaterte tall fra det nasjonale overvåkingsprogrammet for store rovdyr, fastsetter Direktoratet for naturforvaltning hvert år en øvre kvote for hvor stor beskatning hver art tåler. Myndigheten til å iverksette felling innenfor disse kvotene og gjeldende forskrifter er delegert til fylkesmannen og enkelte kommuner. Dette systemet sikrer nasjonal kontroll med totalbestandene, samtidig som det sikrer rask iverksetting og lokal/regional deltagelse i vurderingene knyttet til skadefelling.

Som for øvrig forvaltning, bør beslutning om felling skje gjennom toinstans-behandling dersom klage foreligger. Det vises i den forbindelse til forvaltningslovens § 28 1. ledd, der det heter "*Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). Med mindre Kongen annerledes bestemmer, kan klageinstansens vedtak i klagesak ikke påklages.*"

Med behandling i to instanser hindrer man at saker går unødig lenge i beslutningssystemet. Det foreliggende forslaget innebærer etter min vurdering en beslutningsprosess som i et konkret skadetilfelle blir lite effektiv. I gitte skadesituasjoner kan det være behov for å fatte vedtak i løpet av timer. Det framsatte forslaget innebærer at flere folkevalgte organer må samles før endelig vedtak kan fattes. Forslaget er videre etter min vurdering svært byråkratisk, ved at mange ulike organer etter tur må forberede saken gjennom egne sekretariater på ulike nivåer - både i kommunen og eventuelt i fylkeskommune og stat før en beslutning kan fattes.

Mange av beslutningsinstansene som det tas til orde for i forslaget vil dessuten ikke inneha tilstrekkelig fagkompetanse til å gjøre en samlet vurdering av hensynet til bufe på utmarksbeite og effekten en felling vil ha på bestandens overlevelse.

I dagens rovviltforvaltning er en rekke avgjørelser delegert til folkevalgte organer for å sikre en sterkere folkevalgt deltagelse og medansvar der det oppstår konflikter på grunn av skader og tap forvoldt av rovvilt. Dette gjelder blant annet jervenemder, gaupenemder, regionale rovviltutvalg og delegert myndighet til å iverksette betinget skadefelling både til fylkesmannen og utvalgte kommuner.